

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Κοινοβουλευτική Ομάδα

Αθήνα, 04 Μαρτίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ :

τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Σταύρο Παπασταύρου

ΘΕΜΑ: «Δασικοί Χάρτες Λασιθίου: Χωρίς Επιτροπές, Χωρίς Προσωπικό, Χωρίς Χρονοδιάγραμμα»

Κύριε Υπουργέ,

Σε συνέχεια της υπ' αριθμ. 467/29.01.2026 Επίκαιρης Ερώτησης που κατέθεσα και συζητήθηκε στην Ολομέλεια της Βουλής σχετικά με την κατάσταση των Δασικών Χαρτών στο Νομό Λασιθίου, επανέρχομαι με νέα, αναλυτική κοινοβουλευτική παρέμβαση, καθώς από τη συζήτηση προέκυψε μεν η παραδοχή των καθυστερήσεων, όχι όμως ένα συγκεκριμένο, δεσμευτικό σχέδιο αντιμετώπισής τους.

Στο Λασίθι σήμερα εκκρεμούν περίπου 14.000 πρόδηλα σφάλματα και αντιρρήσεις, τα οποία αναμένουν να εξεταστούν από την αρμόδια Επιτροπή Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠΕΑ). Πρόκειται για έναν αριθμό δυσανάλογο σε σχέση με τις διοικητικές δυνατότητες του Νομού και ενδεικτικό της έκτασης του προβλήματος.

Στον Νομό Λασιθίου λειτουργεί μόλις μία Επιτροπή Αντιρρήσεων. Η επιτροπή αυτή συνεδριάζει περίπου τέσσερις φορές τον μήνα. Από το 2023 έως σήμερα έχει εξετάσει περίπου 1.000 υποθέσεις – πρόδηλα και αντιρρήσεις μαζί. Με αυτούς τους ρυθμούς, η πλήρης εκκαθάριση των 14.000

εκκρεμοτήτων θα απαιτούσε πολλά χρόνια, ενδεχομένως και μία δεκαετία. Αυτό δεν συνιστά απλή καθυστέρηση· συνιστά διοικητική αδυναμία με σοβαρές κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες.

Η λειτουργία της Επιτροπής, ωστόσο, προϋποθέτει προηγούμενη εισήγηση της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου. Η Διεύθυνση αυτή είναι αποδεδειγμένα υποστελεχωμένη. Υπηρετούν δύο μόλις υπάλληλοι, εκ των οποίων ο ένας είναι ο προϊστάμενος. Είναι αντικειμενικά αδύνατο, με αυτό το ανθρώπινο δυναμικό, να προετοιμάζονται και να εισάγονται προς εξέταση περίπου 100 αιτήσεις μηνιαίως, αριθμός που απαιτείται για να υπάρξει ουσιαστική επιτάχυνση της διαδικασίας. Συνεπώς, το πρόβλημα είναι δομικό: υποστελέχωση της Διεύθυνσης Δασών και ανεπαρκής αριθμός Επιτροπών.

Η συγκρότηση τουλάχιστον δύο επιπλέον Επιτροπών Αντιρρήσεων στο Λασιθί αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για να υπάρξει ρεαλιστική προοπτική εκκαθάρισης. Διαφορετικά, η διοικητική εκκρεμότητα μετατρέπεται σε μόνιμη ομηρία.

Ιδιαίτερο ζήτημα ανακύπτει με τα πρόδηλα σφάλματα. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν τεθεί υπόψη μας, η Επιτροπή Αντιρρήσεων Λασιθίου είναι η μόνη επιτροπή πανελλαδικά που εξακολουθεί να εξετάζει τα πρόδηλα (περίπου 3.500 υποθέσεις), ενώ σε άλλες περιοχές της χώρας αυτά έχουν αφαιρεθεί από τη λίστα αναμονής, κατ' εφαρμογή εγκυκλίου του Υπουργείου Περιβάλλοντος από τον Νοέμβριο.

Παρά την ύπαρξη της εγκυκλίου, η Επιτροπή στο Λασιθί συνεχίζει να εξετάζει τα πρόδηλα. Το γεγονός αυτό επιβαρύνει δραματικά τον χρόνο εξέτασης των αντιρρήσεων και διογκώνει τεχνητά τη λίστα αναμονής. Εάν τα πρόδηλα αφαιρεθούν, η αποσυμφόρηση θα είναι άμεση και μετρήσιμη.

Ωστόσο, η κατά τόπον διαφορετική εφαρμογή ή μη εφαρμογή ερμηνευτικών εγκυκλίων δημιουργεί πρακτικά προβλήματα άνισης μεταχείρισης και διοικητικής ασυνέχειας. Όταν σε άλλες Περιφερειακές Ενότητες τα πρόδηλα έχουν αφαιρεθεί από τη λίστα αναμονής και στο Λασιθί εξακολουθούν να εξετάζονται, το αποτέλεσμα είναι η τεχνητή διόγκωση των εκκρεμοτήτων και η επιβάρυνση του χρόνου απονομής διοικητικής κρίσης.

Το ζήτημα, επομένως, είναι διοικητικού συντονισμού, σαφούς θεσμικής κατεύθυνσης και έκδοσης δεσμευτικών διοικητικών πράξεων όπου απαιτείται. Η κεντρική διοίκηση οφείλει, εφόσον διαπιστώνει διαφοροποιήσεις στην εφαρμογή, να προχωρά σε σαφείς και κανονιστικού χαρακτήρα ρυθμίσεις ή σε ρητές οδηγίες που να διασφαλίζουν ενιαία πρακτική και ασφάλεια δικαίου.

Παράλληλα, η συζήτηση για τους δασικούς χάρτες δεν μπορεί να αποκοπεί από το ισχύον νομικό πλαίσιο. Με τον ν. 4685/2020 και τις αποφάσεις 1364–1365/2021 και 725/2023 (Ε' Τμήμα) του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκαν συνταγματικές οι διατάξεις που απαγορεύουν τον χαρακτηρισμό βοσκοτόπων και δασωμένων αγρών ή εκτάσεων που καλύπτονται από άλλου χαρακτήρα βλάστηση, όπως η φρυγανώδης, ως δασικών. Αυτό σημαίνει ότι εκτάσεις που κατά το παρελθόν ήταν καλλιεργημένες και πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια δεν μπορούν να αντιμετωπίζονται ως δάση.

Ωστόσο, στην πράξη παρατηρείται ότι εκτάσεις που φέρουν εμφανή ίχνη καλλιέργειας (ξερολιθιές, ελαιόδεντρα, παλαιές καλλιεργητικές διαμορφώσεις) εμφανίζονται ως δασικές. Εκτάσεις καλυπτόμενες από χαμηλή θαμνώδη βλάστηση (θυμάρι, φασκόμηλο, ασπάλαθος κ.λπ.) δεν εξαιρούνται αυτομάτως, παρά τη σχετική εγκύκλιο. Επιπλέον, εκτάσεις με ποσοστό συγκόμωσης κάτω του 40%, οι οποίες βάσει εγκυκλίου μπορούν να καλλιεργηθούν χωρίς περιορισμό, δεν αντιμετωπίζονται ομοιόμορφα.

Η μη ορθή και ενιαία εφαρμογή της νομοθεσίας και των εγκυκλίων αυξάνει τον αριθμό των αντιρρήσεων και διογκώνει τεχνητά το διοικητικό φορτίο. Αν τα πρόδηλα σφάλματα και οι περιπτώσεις που ήδη καλύπτονται από τη νομολογία αφαιρεθούν άμεσα από τους χάρτες, η λίστα θα αποσυμφορηθεί ουσιαστικά.

Ιδιαίτερη αναφορά απαιτείται και στις εκτάσεις που είναι καταγεγραμμένες στο Ελαιοκομικό και στο Αμπελουργικό Μητρώο. Πρόκειται για εκτάσεις οι οποίες έχουν δηλωθεί επισήμως στο πλαίσιο της αγροτικής διοίκησης και συνδέονται με επιδοτήσεις, ενισχύσεις και δικαιώματα που απορρέουν από την Κοινή Αγροτική Πολιτική. Οι εκτάσεις αυτές, εφόσον είναι καταχωρισμένες στα ανωτέρω μητρώα, συνιστούν καλλιεργούμενες αγροτικές γαίες και οφείλουν να αντιμετωπίζονται ως τέτοιες και στους δασικούς χάρτες, εντασσόμενες στις περιπτώσεις προδήλων σφαλμάτων, σύμφωνα άλλωστε και με το άρθρο 48 του Ν. 4685/2020. Η παραμονή τους ως δασικών εκτάσεων δημιουργεί σοβαρό κίνδυνο απώλειας αποζημιώσεων και αγροτικών ενισχύσεων για τους παραγωγούς, οι οποίοι ενώ έχουν αναγνωριστεί από το ίδιο το κράτος ως καλλιεργητές, εμφανίζονται διοικητικά ως κάτοχοι «δασικών» εκτάσεων. Η διοικητική αυτή αντίφαση δεν μπορεί να συνεχίζεται.

Επιπλέον, είναι αυτονόητο ότι από τους δασικούς χάρτες πρέπει να εξαιρεθούν άμεσα και χωρίς περαιτέρω ταλαιπωρία οι περιπτώσεις ιδιοκτητών που διαθέτουν τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις οι οποίες αναγνωρίζουν τον χαρακτήρα των εκτάσεών τους ή απορρίπτουν αξιώσεις του Δημοσίου. Κάτι που αναγνωρίζει και ο νομοθέτης. Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ.3 του Ν. 3208/2003, το Δημόσιο δεν

προβάλλει δικαιώματα κυριότητας σε δάση, δασικές εκτάσεις που με αμετάκλητες αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων, στις οποίες διάδικος, αρχικός ή κατά παρέμβαση, ήταν το Ελληνικό Δημόσιο. Η διατήρηση τέτοιων εκτάσεων ως «δασικών» παρά την ύπαρξη δικαστικής κρίσης υπονομεύει την αρχή της ασφάλειας δικαίου και δημιουργεί εύλογη αίσθηση διοικητικής αυθαιρεσίας. Το κράτος δεν μπορεί από τη μία να αποδέχεται δικαστικές αποφάσεις και από την άλλη να διατηρεί διοικητικές εγγραφές που τις αναιρούν στην πράξη.

Ταυτόχρονα, είναι σαφές ότι η λύση δεν μπορεί να είναι η αποδυνάμωση των δασικών υπηρεσιών ούτε η αφαίρεση αρμοδιοτήτων τους. Οι δασικοί χάρτες, παρά τα σφάλματα, αποτελούν εργαλείο προστασίας του περιβάλλοντος. Η ανάπτυξη δεν μπορεί να επιδιώκεται εις βάρος της βιωσιμότητας. Το ζητούμενο είναι η ενίσχυση των δασικών υπηρεσιών, η ορθολογική εφαρμογή του νόμου και η επιτάχυνση των διαδικασιών με διαφάνεια και ασφάλεια δικαίου.

Η σημερινή κατάσταση στο Λασιθί έχει ήδη σοβαρές συνέπειες: παγωμένες αγοραπωλησίες, αδυναμία έκδοσης οικοδομικών αδειών, καθυστερήσεις επενδυτικών σχεδίων, αγρότες και κτηνοτρόφοι που δεν μπορούν να αξιοποιήσουν την περιουσία τους. Ένας ολόκληρος νομός βρίσκεται σε αναπτυξιακή στασιμότητα.

Δυστυχώς, κύριε Υπουργέ, η εικόνα που διαμορφώνεται στο Λασιθί δεν είναι απλώς αποτέλεσμα γραφειοκρατικών δυσκολιών. Είναι αποτέλεσμα διοικητικής ανεπάρκειας και έλλειψης συντονισμένης πολιτικής παρέμβασης. Όταν ένα Υπουργείο γνωρίζει ότι υπάρχει μία μόνο επιτροπή για 14.000 υποθέσεις και ότι η Διεύθυνση Δασών λειτουργεί με δύο υπαλλήλους, οφείλει να δώσει θεσμική λύση με δεσμευτικές πράξεις και επαρκή στελέχωση. Η ασφάλεια δικαίου δεν είναι θεωρητική έννοια – είναι προϋπόθεση ανάπτυξης, κοινωνικής συνοχής και εμπιστοσύνης των πολιτών προς το κράτος.

Οι πολίτες του Λασιθίου δεν ζητούν προνομιακή μεταχείριση. Ζητούν ασφάλεια δικαίου, σαφές χρονοδιάγραμμα, ενίσχυση των υπηρεσιών και ενιαία εφαρμογή του νόμου. Η ευθύνη για τη λειτουργία του διοικητικού μηχανισμού ανήκει στο Υπουργείο. Η παράταση της σημερινής κατάστασης δεν αποτελεί λύση.

Δεδομένων όλων των παραπάνω,

Ερωτάσθε κε Υπουργέ,

1. Ποιο είναι το ακριβές χρονοδιάγραμμα για την εκκαθάριση των 14.000 εκκρεμών προδήλων και αντιρρήσεων στο Λασιθι;
2. Προτίθεται το Υπουργείο να συγκροτήσει άμεσα δύο επιπλέον Επιτροπές Αντιρρήσεων στον Νομό Λασιθίου και με ποιο χρονικό ορίζοντα;
3. Πόσοι δασολόγοι και διοικητικοί υπάλληλοι θα ενισχύσουν τη Διεύθυνση Δασών Λασιθίου και πότε;
4. Γιατί η Επιτροπή Αντιρρήσεων Λασιθίου συνεχίζει να εξετάζει τα πρόδηλα σφάλματα, παρά την εγκύκλιο του Νοεμβρίου;
5. Θα δοθεί ρητή και δεσμευτική οδηγία για την άμεση εξαίρεση των προδήλων από τη λίστα αναμονής;
6. Ποιος μηχανισμός παρακολούθησης υπάρχει για την ενιαία εφαρμογή των εγκυκλίων του Υπουργείου σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες;
7. Ποιος είναι ο συνολικός σχεδιασμός για τη μόνιμη ενίσχυση των δασικών υπηρεσιών, ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα σε εθνικό επίπεδο;
8. Για ποιο λόγο εκτάσεις οι οποίες κατά το παρελθόν ήταν καλλιεργημένες και φέρουν εμφανή ίχνη καλλιέργειας εξακολουθούν να αποτυπώνονται ως δασικές, παρά το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και τη νομολογία του ΣτΕ;
9. Πώς διασφαλίζεται στην πράξη η εφαρμογή των κριτηρίων εξαίρεσης για εκτάσεις καλυπτόμενες από χαμηλή θαμνώδη βλάστηση και για εκτάσεις με ποσοστό συγκόμωσης κάτω του 40%, σύμφωνα με τις σχετικές διοικητικές οδηγίες;
10. Ποιος ελέγχει την ομοιόμορφη εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων και ποια διαδικασία προβλέπεται σε περίπτωση διαπιστωμένων αποκλίσεων;
11. Προτίθεται το Υπουργείο να προβεί σε ρητή εξαίρεση από τους δασικούς χάρτες των εκτάσεων που είναι καταγεγραμμένες στο Ελαιοκομικό και στο Αμπελουργικό Μητρώο, εντάσσοντάς τις στις περιπτώσεις προδήλων σφαλμάτων;
12. Με ποιον τρόπο θα διασφαλιστεί η άμεση προσαρμογή των δασικών χαρτών σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις που αναγνωρίζουν τον χαρακτήρα των εκτάσεων;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη

Εμμανουήλ (Μανώλης) Χριστοδουλάκης